

LEZERS SCHRIJVEN ONS

Jacob van Zevecote

(Aanvullende informatie)

Van de heer **Arthur De Decker**:

Met veel interesse las ik in G.T. 2011 - Nr 24 - pp. 367-368 het artikel van Daniël Van Ryssel over Jacob van Zeve(n)cotte.

Volgens een noot van de Redactie kreeg de huidige Vrouwebroerstraat in 1942 die naam om een onbekende reden.

Welnu ik kan u mededelen dat in het rapport over die straatnaamwijzigingen van 1942, p.31 het volgende vermeld staat in het hoofdstuk "Namen van bekende Gentenaars": "Om verwarring of dubbel gebruik te vermijden wordt nogmaals beroep gedaan op namen der talloze Gentenaars die eer verwerven in wetenschappen, letterkunde, de schoone kunsten, enz." Jacob van Zevecote (Gent 1596 - Harderwyck 1642). Schreef Latijnse treurspelen en Vlaamsche stichtelijke werken. Naam gegeven wegens dubbel gebruik aan de Ledeganckstraat te Gentbrugge.

In de officiële papieren van de Stad Gent, 1e Bureel, met mededeling van de wijzigingen, staat bij Gentbrugge inderdaad vermeld dat de Karel Ledeganckstraat wordt vervangen door Jacob van Zevecotestraat en bij Gent staat vermeld dat de Kuipersstraat wordt gewijzigd in Vrouwebroerstraat. Deze documenten zijn aanwezig in het Documentatiecentrum voor Streekgeschiedenis in het dossier dat handelt over de straatnamen in het nieuwe Groot Gent.

Uit een krantenartikel uit 1942 blijkt echter dat uiteindelijk deze aldus voorgestelde wijziging alsnog werd gewijzigd en de Kuipersstraat in Gent inderdaad Jacob van Zevecotestraat werd. Blijkbaar dus wegens dubbel gebruik. Mysterie opgelost?

Blijft de vraag wanneer dan wel de huidige benaming Vrouwebroersstraat officieel werd toegekend. Volgens Victor Fris in "De oude straatnamen van Gent" (1925), p.118 werd het straatje dat loopt van de Plottersgracht tot de Lange Steenstraat reeds in de Stadsrekening van 1330 Kuyperssteghe of Kuypersstraat genoemd. Volgens M. Gysseling in "Gent's vroegste geschiedenis in de spiegel van zijn plaatsnamen" (1954), p. 56 is er daar zelfs reeds in 1291 sprake van "in die Cuperstrate in sborgravengerechte van Ghent en verwijst dit naar de ambachtsnaam kuiper". Volgens Victor Fris in zijn voornoemd werk van 1925, p.214 was Vrouwenbroederstraat de naam van het **tegenwoordige** Kuiperstraatje, zo genoemd omdat de Vrouwenbroeders, of

Carmers, aldaar hun kerk en klooster hadden.

In bijlage bezorg ik u een fotokopie van enige bladzijden uit het tijdschrift "Gentsch Museum" van 1895 waarvan ook reeds sprake in G.T. Daar staat niet alleen een tekst over Jacob van Zevecote, doch ook enige fragmenten van Zevecote's naieve en gevoelsvolle "Oorlof aen Gent" (oorlof hier in de betekenis van "afscheid"). Van dit mooie gedicht is merkwaardig genoeg geen sprake in het boek "Voor den duivel geen stap achteruit. Beelden van Gent in de literatuur." (1992) en ik nodig u derhalve hierbij uit om dit wèl te publiceren in G.T.

Als uitsmijter nog dit:

1) Volgens Victor Fris in zijn voornoemd boek van 1925, p.187 noemde men de teerling huizen dichtbij het water staande en van de Appelbrug tot de Hoofdbrug "SEVECOTE". Als bronvermelding: Diericx, "Mémoires sur la ville de Gand", deel II, blz. 48 en 609.

2) In St-Martens-Latem heet er nu nog een straat "Zevecotestraat", volgens het Toponymisch woordenboek van M. Gysseling een plaatsnaam die reeds in 1101 daar voorkwam:

Tot slot nog dit: "Het oorlofdicht aen Gent" dat gepubliceerd werd in het "Gentsch Museum" is slechts een gedeeltelijke weergave. Ook Paul De Keyser in "Gent in de literatuur en in de folklore" publiceert slechts gedeeltelijk het lange gedicht, doch wel reeds meer dan het Gentsch Museum.

Bij Philip Blommaert "Nederduitsche schrijvers van Gent" 1861 staat wel het volledig gedicht.

Arthur De Decker.

Oorlof-Dicht aen Gent.

*Den winter is gedaen,
't Is tijt om voort te gaen,
't Is tijt om te vertrecken;
Vaert wel, soet Vaderlant,
Dat dickwils mijn verstant
Tot schryven pleegt te wecken.
Vaert wel, mijn lieve stat,
Daer ick heb vreugt gehat
Nu tweemael negen jaren,
En denckt niet dat ick voort
Van u sal sijn gehoort,*

*Yet klagen op mijn snaren.
De Tiberinsche vloet,
Die 't moedig Roomen groet,
Sal voorts my hooren spelen,
Of wert daer mynen sin
Ontsteken van de min,
Yet van mijn liefste quelen.
Vaert wel, Oostackers velt,
Dat als ick was gequelt
Met sorgen of met pynen,
Hebt met uw' jeudig gras,
En altijd groen gewas,
Mijn droefheyd doen verdwynen.
De Nimphen, die ick daer
Wiert menichmael gewaer,
En sal ick niet meer vinden;
Of noôn my totten dans,
Of met een bloemen-krans
Mijn jeudig hair ombinden.
Thaumantis, die gewont
My hielt tot in den gront,
En liet de liefde proeven,
En sal door haer gelaet,
Dat schoon is, maer te quaet,
Mijn hert niet meer bedroeven.
Haer oogen vol fenijn,
Gescheyden van de mijn
Meer dan dry hondert mylen,
En sullen niet meer voen
De sorgen, die my doen
Afnemen alle wylen.
Ick sal haer wreet gemoet,
Lang met mijn pijn gevoet,
Versmaden en verachten;
Ick sal gansch van haer min
Aftrecken mynen sin,
Afscheyden mijn gedachten.
De soete Gentsche locht,
Die my heeft voortgebracht,
De waters en de kercken,*

*De vesten vol genucht,
De velden vol van vrucht,
En sal ick niet meer mercken.
Naer Drongen mette schuyt
Te varen heeft nu uyt,
Rontom de groene weyen,
Daer d'ossen, die het lant
Van Denemarcken sant,
Haer vetten en vermeyen.
Vaert wel! 't is tijt om gaen,
Ick moet de enge baen
Opklemmen van de rotsen,
Die metten steyle kop,
Daer altijd snee ligt op,
Den hoogen hemel trotsen.
Daer sal ick sien het lant
Daer noyt de son en brant,
Daer noyt sijn somers dagen,
Dat Bacchus noyt en sag,
Daer geen Pomona mag
Of Ceres vruchten dragen.
Als ick dan voorder ry,
Twee dagen ofte dry,
Ick kom in Lombardyen,
Daer wast den soeten wijn
Die trotsen kan den Rhijn,
In yemant te verblyen.
Daer sal ick eerstmael sien,
Veel onberade lien
In 't groot Milanen leven,
Die tegen haren danck
Sijn slaven over lanck,
En onder Spaignen beven.
Een dag en half daer naer,
Werd' ick den Po gewaer,
Voor de Placentsche mueren:
Wil ick wat voorder gaen,
Ick kan sien Parma staen
In tien of ellef ueren.
Is 't dat ick wel dan ga,*

*Ick sal tot Modena
In eenen dag geraecken:
En 's anderdaegs voor noen,
Is 't dat ick 't wille doen,
Het vet Boloignen naecken.
Dan volgt den Apennijn,
Daer vrees ick weerom pijn
Voor mijn vermoeyde voeten:
Maer naer een dag of twee
Sal ick, verlost van wee,
Het schoon Florencen groeten.
Tien ueren gaende voort,
Sal ick de oude poort
Van Sena mogen mercken:
Soo veel tijts weer gegaen,
Sal ick van 't lant sien staen
De leste bollewercken.
Dan reys ick wederom,
Tot dat ick 's avonts kom
Ontrent tien vlaemsche mylen,
Daer is den besten wijn,
Die in het lant kan sijn,
Om sorgen af te vylen.
Dan sal ick in een pleyn,
Door menige fonteyn,
Viterbi sien gepresen:
Maer 's anderdaegs heel laet,
Is 't dat mijn peert wel gaet,
Sal ick te Roomen wesen.
Vaert wel! dan, soete stat,
Die my lanck hebt gehat
En opgevoet in lusten,
't Is tijt van u te vlien,
Om Roomen te gaen sien,
Niet eer en mag ick rusten.*

Literatuur

http://www.dbnl.org/tekst/zeve001phbl01_01/zeve001phbl01_01_0016.php (op 9/1/2011)